

Domoŋ

asá Pául

Roománíŋá—

sí áddeŋ piá.

Magara 1

¹Ká Pául, alá Jááso–duŋ Yásúa'ŋ táaríduŋo aŋ, tarí gis káwe álán kurême eeŋ ásán kwa–sí Wúo'ŋ írsíŋo, in Wúo'ŋ belétullê–ii. ²Asá miín tóóríg kwă–sí kí dééŋ domoŋ kwă'ŋ drá kwă, in abá Wúo'ŋ doboroŋa tuyyáŋa'ŋ dió rímmenŋ eŋa, ³Na belé tullê dééŋ kwě díg'íŋ–ii alá duó eŋa asá Daú'd'íŋ atine aáŋá. ⁴Marraŋ kuo tiyyáŋa aísa in jígie dáíŋ Loŋpii Yásúa ása Wúo'ŋ kwě dee kí kurro soŋŋâ–ii dééŋ sállá jeeŋ'íŋ uúŋ. ⁵Kí dééŋ dorá na dééŋ uúŋ námás tullíŋ na kurimíŋ komé ásán kwa–sí jâra'ŋ dió nyét tarí kâ ná baŋi–lé kélal alá see–lé údul. ⁶Na bí dog ála kila kwa–lé baŋ asá tarí káwe álán Yásúa jáásoduoŋo'ŋ ge. ⁷Na ká in domoŋ áisa biŋa–sí rímmenŋ aw alá Rom baíŋ aíla Wúo kôil nâ–ii taríá álán taŋiŋa beeŋ: kalán tullíŋ na aŋiŋ díe–lé jial alá Wúo dáíŋ bâ na Yásúa Jáásoduoŋo–lé údul. ⁸Pául–sís jáwle álán Room jee: Main ká dúíŋ Wúo–sís assó assó ámiŋ kí Yásúa'ŋ dorá, kwa nyét idíŋ ná kwa daŋiŋ'íŋ dió lóo bi lóo–le bá díeŋ see jâŋ'íŋ kírsiŋa. ⁹Wáo asá ká kú dúíŋ kilmá nyét táarí aw nás kwa–sí dééŋ kwě dee'ŋ belé tullê úlŋiti, Yé dúíŋ núŋí duŋo–ii. ¹⁰Ká ay–ii gís teb teba kúíŋ júma–lé ká kéréŋ–si ũmel álán Wúo dééŋ âre tullê–lé mat naa kaŋiŋ eré gí síŋ údóŋas kullé piá álán díeŋ jagil'íŋ oo. ¹¹Idíŋ ná ká saa soŋŋá wéel áilán biŋa–sí aŋil áísán mat biŋa koo'ŋ dola dí aŋgar náí–ii kaŋkírê piál. ¹²Dúíŋ belé'ŋ arrá in lóoŋ álán mat kiŋa kí duó bi duó see jâŋ'íŋ dorá kurro eriŋol, bí kú dúíŋ see jâŋ na ká kí díeŋ see jâŋ. ¹³Kúíŋ bâŋa ká á wéelba álán gi undí ná bí in uu–sí ás baluŋba na ká kéréŋ bás in âre aŋ álán díelé oo marraŋ Wúo namáís órílíŋí namaŋ naa, ká wéel álán díeŋ dió jáásoduoŋo–sí kaŋi júlo kwă díi ummóŋ. ¹⁴nás kôs éla inná asá jâra kerŋa'ŋ dió ummó'ŋ deem kwă na juta kwăaw dog–sí dúíŋ taála–lé kééli na kwa alá riyáŋa gé na alá ula gé. ¹⁵Namá iláŋi náis ka–sí surma–ii, áísán biŋa belé tullê áwli ál Room baíŋ. ¹⁶Kwa wáŋiga bán kí see jâŋiŋ dorá kaŋiŋ, ka–síbelé tullê'ŋ uu taŋba áis túŋtíba, idíŋ ná yé Wúo'ŋ kurro–ii asá duó bi duó–sí jopó údul alá see tiél main námás Yáúda koponol la námás lia gal Jára koponol. ¹⁷Idíŋ ná belé tullê–lé lóoŋóla Wúo kwa–sí ay–ii wáŋig jáwíti kí see jâŋ'íŋ dorá miín juuŋ–lé namaŋ dééŋ jágíŋi–lé, in ná alá Wúo'ŋ doboroŋa toyya–lé rímmenŋ eŋa, "duó–sí alá Wúo wáŋig jáwí bán kí see jâŋ'íŋ dorá kee." ¹⁸Wúo'ŋ gabbín kwa korroŋa'ŋ írí: kwa'ŋ táaríŋá jítŋiŋa na údóŋá korroŋa'ŋ gír'íŋ Wúo'ŋ gabbín miín jaawíl lóoŋóla, na kí kíeŋ údóŋá korroŋ uú'ŋ see sís kawríŋie ásán iwíŋí. ¹⁹Wúo yeeŋa–sí mííneŋ piá idíŋ ná aŋi ásán Wúo'ŋ eré iwíŋí yeeŋa–sí dééŋ–si arrá taraásíŋ kórél. iláŋ ná Wúo yeeŋa–sí dééŋ–si arrá taraásíŋ rááŋá. ²⁰Miín ila dío alá daŋdiŋ–sí kewe, Wúo'ŋ sebaŋa alá álóŋítíaba kila alá kééŋ kurro na luuta na uuŋi'ŋ géása taraásíŋ pulŋie, na dog Wúo'ŋ sebaŋa alá á lóŋítíaba dééŋ arrá kila lóŋítíale kórél alá Yé tewa. Na naa kin kwa péllét gabala ás kaŋiŋba. ²¹Nás dog úo–sí kalŋa walá dog mujjé ás kaweba ála wúo–ii walá assó assó ás kámiŋaba. máŋ kíeŋ jáŋiŋa alá údóŋá júrusa iŋi na kíeŋ kilmaŋa asá jaím á kaŋiŋba kila, tóíŋá álán dééŋ arrá rául. ²²Yeeŋ kíeŋ taŋbaŋa–lé in kawríŋiya ála riyáge, marraŋ ála ulla kallíŋá. ²³Mááŋ álán Wúo galaŋân na alá á waytelba–sí baŋi káwa yeeŋ namá jaluŋa kila–sí baŋi káwe asá in lóŋítíya niná duldi'ŋ kwě alá waytel, walagal inná kíyaŋa, walagal inná karába, karába–kosood kwă. ²⁴Na naa Wúo kila kwa–lé kaŋiŋa kellonamá júndí álán kíeŋ kilmaŋa'ŋ ŋaŋnyíŋa jítŋiŋa–sí kaŋi kúlal ásán kíeŋ suúrŋá–sí díeŋ tâs–lé ôraŋa káwal. ²⁵Yeeŋ uú'ŋ see alá Wúo'ŋ'íŋ risíŋ–le kaŋiŋa killul, namá aŋi id–sí see kééli alá piyé–ii, namá jetéríŋá–sí baŋi kawe, álán jetéré duŋo–sí baŋi káwa, alá in lóŋ ásán mujjé kawe namaŋ níŋ kee. Ee yáa. ²⁶Na in níŋ uuú'ŋ Wúo namá júndí álán kíeŋ ôraŋa'ŋ surma kaŋi kúlí

tíya, naman kien yáana já-sí ila ál déen lóo-ii kí ilas káinul alá déen lóo áiba. ²⁷Na kí in dorá kwa keya namá yáana'η já ser-sí kundie ná kawñie nás suúrñâ-sí kunj. Kwa keya suúr ôraña kawe namá iláin-ii ná suur kien korona'η uún nyálnyilen kúndula. ²⁸Ídñ ná kila kwa kaareli álan Wúo'η jíwi see kunjo-sí kien tabuñá-lé kaye yé namá yeeña soor íní namá júndí ásán tabuñá urruñol, ná údóná kila kawe ná já'η á geba. ²⁹Namás kien tabuñá-lé kí ótáná jittina'η nyét pis kinj, inná ótáná korroña na jittina na kilmá'η kurriñ na janan'ñ jaimola. Na yeeñ kwa nyét namás kí kilmá'η pukkin na wayí na kóórñá na júlen já, na jarbasa pis kinj. ³⁰Nañ-sí kwa-sí kéndéli na suúr údóná kerná kirsina na Wúo-sí kí seen see kanane na suúr tartasa na kalbata kawe na kandakána gé na don góres kindeli nañ koraña soññá kôili alá údóná jittina kawe nañ kien wáñá-sí bagí á kaweba. ³¹Na yeeñ gal ulla gé na kien beléñá'η wuona á-geba. ³²Na kwa kerná'η ere awaí wal gal urma ás káinba yeeñ kalñas Wúo'η dáálí ál in belé'η kwa ál kí in dorá káin ál wáyyin gé, yeeñ déllin á káwiba ná kin údóná jittina kawe marrañ dog asa kwa kerná-sí kineli ál údóná jittina kawe.

Magara 2

¹Wúo'η jandi wárig kunjo jí asá duó keer-sí jéndéel gabala ás jainba ál údóná jittina jaw, asá duó keer-sí jéndel bá dññ suur-sí janí írí jabíti. Iláin ná jí asana duño dog útóná killain jaw. ²Na kí kalunsi Wúo'η jansa ál see-ii abá yé kwa-sí kien korroña'η uu'η jansá jáwriyi. ³Yé duwe, jí kila kwa-sís jéndel alá údóná korroña kawe, marrañ jí dog údóná korroña jaw. Jí dññ la tabu'η in jawríti álan Wúo'η jansa-sí jaanyó? ⁴Wala jí mat-sí Wúo'η awaí appálla na jirímó na máalen jeen-sí núñí jeepel, jí kí see jalunsi Wúo asa awaí kee, iláin ná yé kôil áisán jí tabu'η póiti álan túuben jeen? ⁵Marrañ dññ tabu'η puttin na dññ kilmá asá túuben jeen á keba'η uu'η jí in nân asa dññ suur-sí kí ila sog jáisen jeen soññá gúbúl jawríti, abá Wúo'η kilmá'η tukkin na jansa wárig kunjo lóónóla. ⁶Wúo duó bi duó-sí níñ kurro téssiñ jáwí in nálan abá yé piá: ⁷Kwa dññ kérég bá údóná tulléna kawe ásán Wúo'η galañ na bagí na jain luuj kumma. ⁸Na yeeñ-sí Wúo jain luuj níñ íní, marrañ kila alá zalbána gé na uu'η see-sí bagí á kaweba, na údóná jittina kawe. ⁹Wúo yeeña-sí bás síñ gabbín na jáisen palí na íllâ kila kwa nyét-le alá údóná jittina kawe álan miine na tarriñ kee, main námá Yáuda'η-ii lia námá jára'η-ii. ¹⁰Marrañ Wúo bá kwa nyét-sí galaña, na bagí, na dóná íní alá útóná tulléna kawe, main námá Yáuda'η-ii lia námá jára'η-ii. ¹¹Ídñ ná híllâ Wúo kerger já ás keba. ¹²kila kwa asá Músa'η dáálí ás káinba abá kattiená káwe bán páanen kinj marrañ dáálí dien írí á póitiba, na kwa asá dáálí káin abá kattiená kawe bá síñ beet inná lan alá dáálí beléñ. ¹³Ídñ ná kila kwa alá déllin dáálí-sí kelkaame na Wúo'η núñíle wáriga ás kalñítiyaba marrañ kila kwa alá dáálí-sí kari kule bán wáriga karúul. ¹⁴Jára dáálí ás káinba abás kien kilmaña in aáné álan ari id-sí bagí káwal alá dáálí beléñ ine yeeñ bá kien suúrñá'η dáálí ge alañ dog dáálí ás káinba. ¹⁵Kien táariná ari id-sí páalítia ál dáálí beléñ ná kien kilmaña-lé rimmen eña. Na kien kilmaña in jíbítia ila ari ál see-ii, iláin ná kien jarriñ lóóná dññas-lé in páalítia yeeñ ál údóná jittina káwe Na lóóná dñña-lé kien in paalítia útóná tulléna kawe ¹⁶Na naa ká guud bás inná lan áwliti alá belé tullé beléñ, in bá gal ila ari-ii ál dúiti álan kí ila sog een, ál Wúo kí Jáasoduno Yasúa'η dorá dúiti ásán kuldiña'η jarri-sí beet. ¹⁷Yáudo na Músa'η dáálí: Na abá dññ suur-sí Yauúdi jarriñ na Músa'η dáálies jigñti na dññ jirgñóles dongoré jindel asa kí

Wúo birgín, ¹⁸Na abás jaluj ari id alá Wúo kôil álán jí jâ na abás dáálí—le jíwi álán ari id jaáwñel alá wárig—ii; ¹⁹Na abá—ii jii tabu pisi kí dín dorol kurjo'ñ agíd jañ na ãl kila kwa'ñ herra jañ ãl lóo dikkô—lé kañ, ²⁰Na ála kwa ulla'ñ dóra jabí duño jañ ,na ála élléñá'ñ guudpáálí jañ, idín ása dáálí—sí jaluj namá dín tabu'ñ in jawrítí ása ari biari jaluj na ása uún see nyét jaluj. ²¹Na Jí ása kwa kerña—sí guud júljítí, jí dín suur—sí ás júljítí bâ? na jí asá kaamin'ín jittí'ñ guud júljítí, jí kaamin á jawbâ? ²²Jí alá in jámin kwa ajilín álán á kaweba, Jí ajilín á jaw bâ? Na jí alá kunúsa—sí janan, na jí kunúsa'ñ lóónále karába júllélla? ²³Na jí asá dongóré jindel ása Wúo'ñ dáálí jañ, marrañ jí Wúo—sís tabu'ñ túi júndul? asá déén dáálí'ñ uu kí duus jaw? ²⁴Inná alá Wúo'ñ domboreña toyya'ñ dió rímmen eña Yaúda'ñ kíen útóná'ñ uún Wúo'ñ kona—sí Jâra'ñ uún útóná jittíña írí búñíe. ²⁵Abá dáálí—sí bagi jaw dín jedde báí ráayeñ pii, marrañ abá dáálí—sí bagi á jawba bá in jindel áila tooíríg á kándéba. ²⁶Abá Jâr duño dáálí—sí bagi pii yee—sí bát in áñ kaye bâ in ãl kándé. ²⁷Duó alá jebérig—ii na bát alá dáálí—sí bagi pii báín jii jani írí jabí annañ—sí dáálí jain annañ gí kándé nañ gal dáálí—sí bagi á jawba. Duó alá Yaúdi paál kí see Yaúdi áiba? Na jebéreg'ín jedde kí see jedde áiba! ²⁸Marrañ máán Yaúdi see kurjo ila duó—ii alá kí kilmá Yaúdi, Na jedde see kwan kí kilmá—ii kí kuo tiyyáña. ²⁹Ná kí dáálí ila áiba alá rímmen eña! duó inniniñ kwa—lé áiba ná dawwá búliti marrañ Wúo—lé—ii ná dawwá búliti.

Magara 3

¹Wúo'ñ wariggin: Na naa Yaúda kas raaye kañ? walga jedde díe—lé kí kaa raaye—ii? ²Kí see'ñ see ãl raayena soññâ kañ, main kin nín paál Yaúda—sí Wúo'ñ beléñá nyét dóña kayé. ³Na ay—ii nín lón abás dñi see jâí ás kañba? Díen see jây warin Wúo'ñ see jâ—sí bálán paasó? ⁴Áilelelá Wúo kéréég bán see annañ dog kuldíña nyét pié kwã ge, niná ãl Wúo'ñ domboreña toyya'ñ dió rímmen eña, "Abás dín suur—sí jéerél bá sín in jááwlítí ãl ari tullê jâ, bá sín kéréég kila kwa'ñ írí kôs júndul áila jii dánneñ kawé. ⁵Marrañ abás dáín kurriñ Wúo'ñ warigin páálítí ay—ii nín kwa? kí taga in lán kwa ãl Wúo korroñ—ii ãl déén gabbín dáín íríjábítí? (Na naa ká ãl kí duldí'ñ kwé tabu'ñ koro—ii ná írsin.) ⁶Áilelelá abá ila uu innálañ—ii Wúo daldí'ñ—sí ay—ii nín jánsá jaa? ⁷Duó díg mat nín galda piá ná in kwã abá dúín pié Wúo'ñ uu'ñ see sís kakkíré pii na bát—sí kée galaña sís nyiinti ka—sí kaá uún—ii nás kañná ná jani írí kabítíya ála ká kattíeña duño añ? ⁸Ná bí dog mat nín in bwa, "Ál ari jitti kâ liya'ñ mat nín ari tullê eeñ"? Kwa dñi alá dáín kí jittin kírsiña ná in kámiña ãl kí in nálañ kaw, yeeñ— Wúo jani írí jabí inná lañ ãl in lóón álán jani írí kabíya. ⁹Duó wárig á keba inníñ arrá kaa—ii na inníñ arrá in lá lóón ãl kí Yaúda Jâra—lé soññá tullé kañ lôlo see áiba kí naa in—sí káwli Yaúda na Jâra kattíeña'ñ korgôs'ín dñi ay—ii tog gé. ¹⁰In ãlbá Wúo'ñ domboreña'ñ toyya'ñ dió rímmen eña duó ákeba ála Wúo'ñ kúñi wárig—ii walá duó tog bír á keba. ¹¹Duó á keba ná déén arrá ráñjél kaa—ii ná see—ii. ¹²Walá duó ákeba ná Wúo—sí urgul. Kwa nyét Wúo—sí soor kaníe nás arrá sambany kiní ná duó ãl ari wárig pii á keba, walá duó tog bír á keba. ¹³"Kíen beléñá bá in mañáge—yê. kí kíen káálíntá pié kawé na beléñá puyyáña alá kíen utona—lé karíñéli bá in lón niná núúmin duílá." ¹⁴Na kíen utona bás kí naála na kí kilmá'ñ puyyín pis iní." ¹⁵Kíen tarña díg kullé ge asá kewa irte mañ. ¹⁶Na yeeñ lóo bi lóóle ná keéné bá jáásínjo na ragas kundíya. ¹⁷Yeeñ dóñá'ñ dorá—sí ás kañba." ¹⁸Kíen kilmaña—lé Wúo'ñ kalí jâ—sí ás kañ ba." ¹⁹Kí kalusi ari bi ari alá dáálí—le rímmen eña, bás kila kwa—sí risín alá yee kari kule. Na álán

uto bi uto dirrig oón, ásán daldin nyét-sí Wúo'η jánsá kélal. ²⁰Iláin ná duó á keba ná Wúo'η kúni wárig-ii ná útóná kila pii alá dáálí belén. Ari ál dáálí belén bá ila-ii áisán in páálí ál kí kattienja kâ. ²¹Wúo'η warigin kí see jâi'η dorá: Marran naa Wúo'η dorá alá kwa-sí wáriga pii lóónóla. Dáálí dorá id áiba alá kwa-sí jündi ná wáriga kindeli na kí dorá keer Músa'η dáálín domboreja, ²²Na domon kwâ'η domboreja in beléná Wúo'η dorá ál see-ii Wúo kwa-sí jündi ná kwa-sí kí Yasúa jáasodunon'η dorá wáriga kindéliná. Na in uu kwa nyét-le ál see-ii alá jáasodunon-sí see kéeli idíin ná kwa nyét bá tog gé. ²³Idíin ná kwa nyét kattienja káwe ná taga ari id á sín kúmna ásán galaña koomíal kila alá Wúo inni. ²⁴Marran Wúo'η tullin janí'η hoo uún kwa nyét-sí wáriga káwe kí jopó'η dorá ila alá Yasúa-lé-ii. ²⁵Wúo jáasodunon-sí déen wayí-le in tawrá jáwí in ná gôbbo. álán liya'η dorá ila-ii asá kwa-sí kien kattienja kawse kí dien see jâyi ila asá dê-lé kain Wúo in uu-sí idíin piá asá in páálí Yé ál wárig-ii. ²⁶Tóóri ál rimela na kwa'η kattien-sí sín núni jéepel na naa in tin-lé yé kí kien kattienja-sí puttó tiél ásán dien warigin páálí na kí in dorá Wúo ása in pulhiti Yé kí déen dorol Yé ál wárigi ná duó bi duó-sí jündi ná Yasúa-sí see tiél álán wárigéen. ²⁷Na naa kaa-ii ásán dén'ín dongóré kindel? Ari á keba. Na in kañ uúni? Yé bál idíin uúni ál kí dáálí-sí bagi kaw lóo. ²⁸Marran idíin ál kí Jáasodunon-sí see kéel, idíin nás kí in kágiti duó-sí ál Wúo'η kúni wárig karinéliálbá déllin kí see jâi-ii ná kí ila ari'η já áiba alá dáálí belén. ²⁹Yé Wúo bál bá déllin Yaúda'η wúo-ii? Yé dog Jâra'η Wúo bála áiba? Ee, Yé dog Jâra'η Wúo-ii. ³⁰Na naa Wúo bá déllin tog-ii, ki-ii ná Yaúda-sí dien see jâi'η uú'η wáriga ráán, na dog ná Jâra-sí dien see jâi'η uú'η wáriga ráán. ³¹Na naa dáálí-sí lán kí see jâi túga kawí? Áila lá kí máan-sí dáálí-sí kibíti.

Magara 4

¹Birâim kí see jâi-si koro na naa kí Yaúda dáin bâ Birâim'η íri ay-ii nín kwa? ²Yé in uu-lé kas iwo abá in lóóná ala Birâim kéen táariná'η uú'η kúni wárig kéená, bá sín ari kéen ná sín déen uú'η dongóré indéliní, marran yé dog ari tog dog ás kéen ba ásán déen uú'η Wúo'η tabu'η dongóré een. ³Wúo'η domboreja toya in beléná? "Birâim Wúo-sí see tío, na déen see jâi'η uú'η Wúo namá yé-ii ná duó wárig rááná." ⁴Sôngonja asá táari kwâ-sí kawritía duléná ge, marran duléná dolla á geba, duléná ari iddi-ii asá kí táari komítíya. ⁵Marran abá duó kéen táariná-le puttó ásiba, ná Wúo-sí see tiél alá jitti-sí wárig jáwiti déen see jâi Wúo'η kúni bá wárig kórel. ⁶Inná abá Daúd duó bora pattá'η risín, duó alá wúo wári rááná ná kila táariná'η uú'η áiba alá yé pii. ⁷Wúo ása kwa kid-sí bora pattá pii asá kien kattienja káásul, alá kien táarinja jittinja wari inji. ⁸Lon duó id-sís bora pattá pii asá kéen kattienja káásul. ⁹In bora pattá já bálbá délin kwa kidin-ii alá kándé, wala dog kwa kidin-ii alá á kándéba? Kí in káminji wúo Birâim-sí ál dée see jâi'η uú'η-ii ná wárig rááná. ¹⁰Marran in uu naán kéená ná enja? iláin lá waar kéená alá Birâim-sí á kándéba, wala liya-ii alá yee-sí kándé, jandi'η waar kéená! ¹¹Birâim asá tina ná kándé déen jedde ósom kénja ásán in pulhí ala déen see jâi'η uú'η kéená ná Wúo yee wárig rááná waar ná yee-sí dog á kándéba. ¹²Na in uu namá yé-ii ná Birâim-sí jindí álán kwa nyettin bâ-ii alá Wúo-sí see keyéna alá wáriga rááná annan dog á kándéba na Birâim dog kila kwa'η báa-ii alá kándé ná déllin ila áiba alá yeen-sí kándé marran dog alá Wúo-sí see kéeli niná ila see jâi-ii asá dáin Wúo Birâim kéená ila dio alá á kándéba, Wúo'η jasi-sí kí see jâi'η si dorá koomítía. ¹³Wúo birâim na

kéén atineḡa síš in kwă álá daldí'ḡ nyét ínı, Wúo in uu-sí in nıḡ á piyába álá Brâim dáálı-sı bğı piá marraḡ idıḡı ná yé Wúo-sı see tío Wúo namá yee wárig rááḡá. ¹⁴Abá nıḡ Wúo'ḡ jasin kwa kid-sı kanıe alá dáálı-sı see jâı bân ări hô kééḡá na jasi bân ări júrus kééḡá. ¹⁵Idıḡı ná dáálı bás Wúo'ḡ gabbın úndul, marraḡ lóo id ná dáálı á keba kattıḡeḡa dog á kăḡıba. ¹⁶Na naa Wúo dééḡ jasi-sı âł jáá kí Birâim'ıḡ-sı see jâı tío, álanı ila jasi kee Birâim'ıḡ atineḡa nyét-le in ná Wúo'ḡ dol hô, ná déllıḡ kila kwa-lé áıba alá dáálı-sı bğı kawe, marraḡ kila kwa-lé dog âł yee see kéélı inná alá Birâim tıo. iláıḡ ná Birâim dáıḡ báa-ıı kwa nyét. ¹⁷Niná alá rımmeeḡ eḡa ká jıı áıla bărúḡa'ḡ soḡḡâ'ḡ báa awı. Birâim Wúo'ḡ nıḡı dáıḡ báa-ıı, Wúo alá Birâim see tıo, Wúo alá waytólá jaiḡ innı ná yé duó idtı álá ări ări id-lé teer alá á keba. ¹⁸Na jáıgo á kééḡá ba alá Birâim dogólá kiri, marraḡ Birâim Wúo-sı see tío nân kee ná sigel ná bărúḡá soḡḡâ'ḡ báa eḡa, inná laḡ asába aáḡe "kıḡı atineḡa álanı bá in soḡḡá gé inná úrıḡá." ¹⁹Yé kééḡ ayéḡá dákkın (pıri péégılıḡı), marraḡ dééḡ see jâı nyokké á eḡaba abá yee-sı dééḡ suur'ıḡ lóoḡóle laa âł miıḡ waytélıḡı ná iláıḡ ná Sarra daarıḡ-lé kee. ²⁰Yee-sı péllét Wúo'ḡ see jâı-lé kurro á júḡeba, walá Wúo'ḡ jasi-sı gıla ás piába. námmá bás dééḡsee jâı-sı kurro nyııḡıe namás Wúo-sı mujjé piá. ²¹Ná asi tóg dééḡ arrá in rááḡa Wúo ása kurro kee álanı ări id piá alá kowă. ²²Namá idıḡı ná Wúo Birâim-sı kí see jâı'ıḡ dorá wárig rááḡá." ²³Kila uuḡa asá in paalıtıa alá yee-sı kıe wárig rááḡá Birâim-sı dıtın'ıḡ á kééḡaba nás rımmeeḡ káwe. ²⁴Marraḡ dog gıs kıḡa rımmeeḡ káwe alá in lónı álanı gi wáriga karûl alá Wúo-sı see kéél asá Yasúa dáıḡ Loḡpii-sı sállá piá. ²⁵Na káıḡ kattıḡeḡa'ḡ uu'ḡ yee-sı namá tawrá karûl álanı wăy námás sállá káwal áıláḡ kıḡa Wúo'ḡ kúḡı wáriga jáwı.

Magara 5

¹Wúo lé wáriḡ keḡa naa áıla ké Wúoḡ dorá karûl nás kí wúoḡ tulés kaḡ kí loḡpii Yasúwa jáso duoḡ dorá. ²Jáso duoḡ kıḡa sí gıs élla see lé ni âł kí déle kaḡ na kıḡa sí wúoḡ gı Galaḡâ ûḡ kilmanı gı simóge. ³Kı indálaḡ áı baa péléł, Maraḡ kí dog gı kilamaḡa simáge dáıḡ jigéle , Idıḡ bás jigıḡı básıḡ bajıḡ . ⁴Jırmá dog bás Jerıḡ Tullés úndul na Tuliḡ namá gal si Jerıḡ tulés úndul, ⁵Na jerıḡ tulé kara ápiḡıtı ba idıḡ ná Loḡpiiḡ joiḡı délle kee kí kuwo tiyáḡâ dorá ,Áıla yé ínı kıḡa sí. ⁶Na ila Tin lé asá kí kurro ákaḡá baa álanı si kányıḡı. Maraḡ Jáso duḡo kıḡa gıs wayı âł kí jukoḡa káḡá Yé bátáḡ ila Tin lé wayı âł bá wúo jáḡó ⁷Bá lóná dıḡâ ḡıı ná duó bá kila otáḡâ waytel âł Dálı kwé mat nıḡ Duó álanı duótıḡ wayı âł si yé déḡı ayıḡ kee. ⁸Maraḡ duó áısa dééḡ wayı palı âł si káıḡá ná kaa tıeḡa káwéḡı na Jáso duḡo âł dáḡı uuḡ wayı ii ⁹Naa kééḡ kewáḡ uuḡ namá gı kıḡa sí wáriga karûl, Maraḡ ia lé soḡá ákeba álanı si kí dééḡ dorá wúoḡ Gabın lés kopóḡó. ¹⁰Annaḡ dog wúoḡ gárima káḡá kégeḡ súleḡ si keḡa kí dééḡ kwéḡ wayıḡ dorá na kégeḡ súleḡ si keḡa kí sééḡ see na kí dééḡ Jaḡı dorá sıḡ kopóḡó, ¹¹Délıḡ ila áıba maraḡ gı wúoḡ ıri kilma gı simmó gé kí dáıḡ Loḡpii Yasú Jáso duḡo dorá ,Asá kí na kí dééḡ dorás sulus kómmé. ¹²Adam na Jáso Duḡo nana âlbá katıḡa kí duó tog gı dorá Dınelé kárie. Na wayı ná Dađıḡı dío kí katıḡeḡâ dorá éla ni dálanı wayı namá kwâḡ dío perraḡa idıḡ ná kwa nyét katıḡeḡa káwe. ¹³Mayın âł Músáḡ Dálısí ákanıba wayı bá kéḡá maraḡ abá dálı ákeba katıḡeḡa ás bıḡı baa inná âł dorá ii . ¹⁴Maraḡ dog Adamıḡ Tin lé namaḡ Músáḡ Tin lé Wayı Kuldiḡa nyétiḡ lé dog kéḡá namaḡ dog kila kwa sí dog kila katıḡeḡa tie âł yeeḡ katıḡeḡa ákáwe baa Adam ila Duoḡ Jalıḡ kéḡá âł in láḡá álanı êl. ¹⁵Maraḡ Wúoḡ jopóḡa in ná álonıba hóo inná Adamıḡ jıtiḡa idıḡ abá nıḡ kwa soḡâ duó tog adamıḡ uuḡ kúsiḡı Wúoḡ tulıḡ

naa dool níńjĩ ila âl kí duó tog Yasúa jáso duńô dorá éla. ¹⁶Na asi keer dog wuón dool inná lón ba in ná duó tog gĩ katĩnâ jáa. Ila duó tog gĩ jitiń jitińa na nyál nyíleń si élle Marań Wuón dool katieńa kwán jitińâ Jurún si élle ná wuón kũńi wáriga jáwí . ¹⁷Ídĩń abá Duó togĩń Jitińáń uũńi wayí bá kwa sí kí ila duó tog gĩ dorá tio na námán ila lé sońá arrá kúrél kwa asá wuón warińĩ na dorolĩń dool kumbítea bán kień jaińâ orro kí kuro káwal kí duó to gĩ dorá Yásû jáso duńo. ¹⁸Na âl Jitiń tog kwa nyétiń sí Jitiń írí jábítĩ, kí ila dorá dog wariń tog bá kwa sí júńdi álán wariń kawńi ¹⁹Ídĩń albá duó tog gĩ bagĩń warińĩ uũńi kwa nyét sí katieńa surú kińje, Kí ila dorá dog duó tog gĩ bagĩń uũńi kwa nyét sí bán dorá kawíya, Na Dálísĩ in kawé álán si mat si ila jitiń si nyíńĩ Marań asá bá katieńa nyíńe namá námán si wuón tulĩń si ila lés so; bá nyíńĩ. ²⁰Dálísĩ idĩń si kéle álán si nyí, âl si katieńa nyíńítá Wuón tulĩń namás dog ila lés sońá nyíńĩ , ²¹Na in dálan âl katieńa kwa sí kí wayĩń dorá tili indálan dog wúo bá kwa sí kí Jaińĩ dorá Tiyél kí Yasû jaso duńô dorá.

Magara 6

¹Katieńa lé wayitól jań marań Jáso duńo lé sállâ na na kanĩń kwa géł bálán katieńa kwa mat sín tulĩń nyíńĩ , ²Áile lá ná kí katieńa kúsá na bálán bá dèlé kaiń ³Wala bása ábaluń ba kí kwa nyét áisa Jáso duńo Yasû lé kanińi kí dog kí dáń jabá; b dorá ása déeń wáyí lés sadígas kaiń . ⁴Áyĩ saa kabińi bá gĩ kí Jáso duńo wáyí le arrá kurie, In nán asá dáń wúo sí sálá káwe kí déeń báa appâ dorá kí dog bá sín jaiń diwôs kaiń kí ila dorá ⁵Ilán bás kí déeń wayí lés kányúńi kí dog básĩń kányúńi déeń Jaiń Sállá jeeń lé ⁶Na kí kaluń si dorá âl kége káná âl kawńi ila Tin tág le asá Jáso duńo sí Káldá bulés kawgíe álán káń Katieńa kila asá káná namás káldá bulés kawgíe ,Ídĩń álán kí kí soga tabu kwá katieńâ koya ákan baa . ⁷Ídĩń ná duó bi duó ná wayi bá Katieńa lé baiń karúl. ⁸Naa abá kí Jáso duńo arrá kúsá bá awú ná in see kái âl dog kí kége Jaiń lé arrá kaiń ⁹Ídĩń nás in kaluń abás Jáso duńos sálás eńa álán áwí baa kí asi keer âl yé wayĩń kurón tálla lés ástiel baa. ¹⁰Wáyí âl yé wayi marań katieńa sí kí asi tog si wayi na Jaiń ila âl yé kee bá déliń Wuón ii. ¹¹Inán dog kíń súńjá lé dog in baa katieńa lé búsa marań jaiń lé bań kí Yasû jáso duńô dorá. ¹²Na naa abundí baa álán Katień kień surńá wayitónâ írí jorre píyál namá kień ńanyĩna jitińa sí bagi bâ ¹³Na kień súńjâ arĩńá sí katieńa sí karĩń as bawí baa kila asá kegeń kurĩń si baw kień súńjá sí pâl si bawí niná kila kwa asá wayí les pâl karúl nás Jain lés kèlle na dog kień súrán arrĩńá wúo sí páal inná kila ótáná kila asás kégeń kutĩń si baw ¹⁴Na katieńa kień sagala áńge baa idĩń bí dálĩń dúu ábańbaa. ¹⁵Wariń na katień tuya, Na naa kayi álán kí kâ Katie nán kâ idĩń ná kí dálĩń dû ákańba marań álán Wuón Tulĩńĩ dûkań . ¹⁶Ílelá Bí bát ásbaluń bá abá kień súńjá sí dû bawí inná koya bagi kwá bí ála ila duón koya bindel âl bagi baw wala gal katieńâ koya bindél âl si wáyí si úndúlá, Wala gal Bagĩń koya bindel ila ála biń júndi ná wúo lé wáriga bindel. ¹⁷Awú ná assó Wúo lé píńá anań tórin dog wayĩń koya báná, Na uń seeńa sí bagi bâ asá Guudĩń diós búlińtiyá ¹⁸Bińa sí katieńâ lé gĩ baaj kundie marań namá Jaiń tulêń sanĩń Koya bań. ¹⁹ká âl gĩs írsiń âl kí kéeréń gĩ mitíla ná gĩs írsiń díeń arrá jaráń gĩ Jukiń uũńi niná alá bí tórin kień súńjâ arĩńá sí soró bawí niná Musińĩń Koya na Tárĩńá jitiń asá kéréń si nyíńítia na kí in dorá ásáń kień súńjâ arĩńá sí niná Warińiń ilán koya áisa tiyĩń lés júti. ²⁰Ila Tin lé alá katieńâ Koya báná Warińińĩ Tálla lé ás bélińĩ baa. ²¹Na ila Tin lé kila údóná lee kas nisil si bomé âl déńi gĩs Tabuńa Tútiya, Kila údóná bá gĩs Wayí lés Júti. ²²Na ná gĩ bińa sí gĩ Katieńa lé gĩ baiń kundie na Wuó lé

gî koya kundie, Ila insil asá bumbíti Tiyiñ lé gîs júiti yé bá Jainj luji. ²³Idiñ katieñ Duléñá bá wayi ii ,Mara;b Wúoñ dool áila hô ini bá Jainj luji ila áila kí jáso duo Yasû dorá gî kaní âl dáin loñpii.

Magara 7

¹Dálinj jundí kuinj bárnja bí ásbaluñ bâ dáli âl bá kwa sí Tín lé rigel asá bí dáli les baiñ ,ká kila kwa sírsiñ asá dáli sírsiñ kalña. ²In ná Yáa asá kéñé kí dálinj dorás déeñ si jaré lés riñgî asá káin ná sálá ii ³Na bás déeñ jarés káin ná sálá ii, na yé kí duo keer kuñul kwa bán Ajâla karíyá na marañ bá déeñ Duo Wayi Yé ila yía bá ila dálinj pâl kee,Na yé ajála añ karíia baa abá kí duo keer kaiñ. ⁴Na dog innáli kúinj bárnja bí dog si Dáli sírsiñ Búsá kí Yasû jáso duñô dorá.Na bí kéeñ kwa baiñ Ye sí asá sálá káwe ásáñ kí mat wúo sí Tári kâ ⁵Ila dio asá kí Duléñá kwê si katieñá Tálalés kélinj Gajinja jitiña asá kí dálinj dorás jáule káinj súrnjâ arriñâ dió tári piyéñi ásáñ údóná kit âl kí kwa álán si Wáyí éla. ⁶Marañ na kí Dálinj Tála lé ás kélba.Ilán nás kí Dáli sírsiñ kúsá áila Tórinj kijn rigela.Kí na Wúo sí kí ila Dálinj dorá Tári ás kwa ba âl toyi keña,Marañ kí Kuro teyânâ Dawôn si Dorás táris kwa. ⁷Dáli na Katieña na aiy niñ kwa ,Dáli katieña lá ii kái lelelá ná ká kí seen see ás iwoba na katieña ka gé bás déeñ kí Dálinj si Belés iwa idiñ ná kí séeñ see iwo ba bá inlónj álán gî irri itinj ñaití bá Dáli ákwá ba Kilmá kurá ágî eñba ⁸Marañ Katieñ kí Dálinj darás pargas búlé ásáñ Dúinj dió ñanyinas jitiñas búlilyâ abá Dáli ákee ba Katieña kuro ásín añji ii baa. ⁹Asi dín sálá añná âl Dáli wariñá na marañ bá Dálinj koraña élle Katieña namás sálá inñi ká namá úsá ¹⁰Ká umónj si kila koraña âl in lánja ásín Jainj élle námán namás Wayí élle . ¹¹Idiñ nás katieñas paragas búlé kí dálinj korañ namâ ii Tabu ammie ná gî puyiñi. ¹²Na namá Dáli ii ná Tiyái na korañ ná Tiyá na wariñ gé nañ tuléñe ¹³Koraña Tulléña ka gí sa wayí úndula háilelá ,Marañ Katieña ka sí Wayí gîs élle kí Ari it tinj dorá âl Tulé ii álán ilyán katieñá siba see lonjola na kí koraña kernjâ iri dog si palítia Katieña âl kila lé soñá kila katieñ gé ¹⁴Kí ása kaluñ Dáli âl kuwónj ii marañ ká Dudinj kwé Síir aañ namás katieña sírsiñ in gîs kule niná Koyi. ¹⁵Na ká déeñ arrá á arinjel ba kaa ii ná ká awu idiñ ná ká arri it á awu ba ni ná inlónj álán ká áa. ¹⁶Marañ namá ká arri it awu álá ká annan na abá ká arri it awu âl ká ananan álán áa indálanj bá inlónj âl ká Dáli sí oyiñi. ¹⁷Na kí see ká ila duo á añba alá in arri sí pii ¹⁸Marañ Katieña kila gé âl dúinj dió kaiñi ápie ká asá aluñ arri ákeba ná dúinj dió kee ná tulé ii marañ bá dúinj kilmánj teñj lé kee. ¹⁹Iláin ná ká wéel álán Ari it aw âl wariñ gi,Marañ Kuro kit ás añba álán áa . ²⁰Idiñ ná ká arri tulé it á awu baa álán eñj ,Marañ namá kéréñ kila awu âl inlónj álán á âba ²¹Naa abá ká arri it awu alá ká áwel ba álán bá inlónj. ²²Naa in dorá sí namá umbónj ná dúinj dió tári piye.²³Abá wél álán Ari tulé áa Ari Jiti bá kége kañ Idiñ ná dúinj kilmá sí bá Wúónj Dálinj íri Kilmá simmó ii Marañ dorá keer kee ná dúinj surinj Arinjá Tári pii nás deer si jágiti. ²⁴Yé namá ii jündi ná ká ila dorá jitiñ upá delem indel ²⁵Álá dúinj surinj arinjá idó kee kaa duo aañ ná inánj ragasan aañ ,Kii yéé áisáñ ka sí in suur ráñ ká Wúo sírsiñ assó assós áminj áisa kí dáin loñpii Yasûñ dorás jopo na in dúinj jainj ká wúo sírsiñ dúinj dorás táris aw.Marañ kí dúinj kilmánj teñj namás katieña sírsiñ táris aw.

Magara 8

¹Jaiṅ kí kuo teyáṅâ dorá, Na namaṅ kila kwa alá Jásó duṅo Yasû kwa lé kiṅi Jandi írí ás kaṅi baa .²Idíṅ ná kuṅô jaiṅâ dorá jì sí gî jásó duṅo Yasû lé gî míṅ kaṅiṅâ na wayíṅ dorá lé baij júndí ³Dálí nyokéṅa iláṅ ná dálí sí Duldíṅ kwê kilmáṅ Telen nyoké piyá Maraṅ Wúo ari it piyá âl Duldíṅ kwê toiṅo álán piyá ,Yé dééṅ kwé dee sí Suuru lé kí ila suur ádeṅ piyá ni âl bás Kuldíṅas kaiṅi nás kéges kaṅiṅas kawé. ⁴Naa kí ila táríṅ jáa Wúo namá Duldíṅ kwê Jaiṅ bawa álán Kaṅiṅa sí Jani írí jábí Wúo in uu sí ásáṅ Belé wáriṅ alá Dálí kwê álán si pieṅ alá kí kilmân maraṅ alá kí wúoṅ dorá kaiṅ ⁵Na iláṅ kwa alá kíeṅ kilmaṅâ leleg sí kundíyá maraṅ kila alá kuo teyáṅa lé kaiṅ bá kundía ná kuo teyáṅa rigeli. ⁶Maraṅ kila âl kí Kuo Teyáṅâ Dorá bá kíeṅ Tabuṅa sí kundía ná ná kíeṅ kilmáṅ Telen rigel. ⁷Maraṅ kila alá kí kuo Teyáṅâ Dorá kaiṅi bá kíeṅ Tabuṅa sí kundía ná kí kuo Teyáṅâ dorá rigeli. ⁸Abá Tabuṅa sí bundi ná kí kuo teyáṅâ dorá rageli bás jaiṅ tulê undul. ⁹Innáṅ kwa namá wúoṅ gárima kiṅi âl kilamaṅâ Telen rigo idíṅ ná wúoṅ Dálí sí Bagi ákáwe ba na kí sééṅ see áṅkáwa ba na kila kwa alá Kilmaṅâ Teleg rigo Wúo sí taga kilmaṅa simó áṅ káwa baa. ¹⁰Bábará abá wúoṅ kuo kí sééṅ see biṅa sí kilmaṅâ Telen ái ba ná rigo maraṅ kuo Teyáṅa gé. ¹¹Na Duó bi Duó Jásó Duóṅ Kuo dió ás keba yéé dééṅâ baa Maraṅ abá Jásó Duṅo díeṅ dió kee kuo díe lé bá Jaiṅ gé idíṅ ná biṅa sí Jásó duṅo ná ii Wúoṅ Tabúṅ wáriṅ jáwí na naṅ dog kíeṅ súúrṅá júitá alá; Kaṅiṅâ uuṅ wáyal. Abás Wúoṅ kuo asá Jásó Duṅo sí Sallá pie díeṅ dió kaiṅ asá wayi tálás sí sálá piyá biṅa sí dog bágisíṅ sálá piyá ¹²Na naa kúíṅ báṅṅa kí Tálás kaiṅ maraṅ ila kilmaṅâ Telegí ái baa ¹³Na kí ákwê baa álán kí ila dorá kaiṅ âl káíṅ kilmaṅâ Telen kéli ,Idíṅ ná bá kí kilmaṅâ telegí dorá baṅ báṅ bú súṅ . ¹⁴Maraṅ abá kí kíeṅ súúrṅá kuo Teyáṅâ dorá baiṅ¹⁵báṅ kége kíeṅ Surṅâ Táríṅá Jitíṅa sí biríw Kwa kila asá Wúoṅ kuo teyáṅas Tabúṅ si púitía bás Wúoṅ Dogólás gee idíṅ kila Kuo áila biṅa sí gî walá koya ágî piye baa námáṅ áila bá wúoṅ dogálá pie Wúo Ábba. ¹⁶Wúoṅ Kuos kí káṅ kuos nyíṅitá álán gî in pália kí ása Wúoṅ Dogólás kaṅ . ¹⁷Na naa bás kí see Wúoṅ si Dogólás kaṅ bá dééṅ Mirot kwá kaṅ ná kí Jásó Duṅo Ará kééṅ Murot kwá kaṅ abá kí seeṅ see kégeṅ ará míneṅ kindel mat ásá; kégeṅ si Galaṅas sadíṅ si kaṅ . ¹⁸Káíṅ sogá Tabu kwâ galaṅa iláṅ ná káíṅ míneṅa âl kí míneṅ kindel kí kila Galaṅa arrá já ás kiṅi ba alá úndula . ¹⁹Na Jetéréṅá bá kiṅ ná Wúo sí Mastûre janne ásáṅ kééṅ Dogólá see sééṅ sí palí. ²⁰Wúoṅ Jetéréṅá sí Jani írí kaṅiṅ álán Ótáṅá júrusa iṅṅi ná kí Jetéréṅá nyétíṅ kilmaṅâ Táya lé ákéṅá baa, ²¹Maraṅ Wúo indáṅ kóíṅí álán in dálaṅ eeṅ Maraṅ bá jígo kéṅá kila Jetéréṅâ sí dog Baij kundía díeṅ kuyíṅ maṅó lee . Námás Wúoṅ Dogólá lé Galaṅâ baij lés kaṅyo. ²²Iláṅ nás kí alá jetéréṅá nyétíṅ si arrá in tiéliní . ²³Na jetéṅá nyétíṅ áge baa asá télíṅá alá dáilí wúoṅ dol waar kuṅo ii ila dío alá kaṅ ná kan álánḡi wúo kééṅ Dogólá piyá ná káíṅ súúrṅâ baij ool. ²⁴Idíṅ ná bá in Jáyigo kéṅá asá koponṅo na abá ari kaḡila asá kí dééṅ uuṅ kiyigel liya ila Jigo kí sééṅ see ái baa. ²⁵Na naa ki asá ari itíṅ si Jayigel alá Jáḡila na maraṅ abás kiyigel alá kuluba bá uu ná kí Jirmó kaan ²⁶In dálaṅ dog kuo teyáṅa dog bá úndúlá ái sáṅ nyíṅâ ila Tin lé âl kí nyoké kaṅ. Iláṅ nás kí ás kaluṅ ba aiy lóṅ álán Juma ai kum ,Maraṅ Kuo Teyáṅa ái saa kiṅa sí kí Jétélinṅa gís Júmela kí ila Dorá alá Duldíṅ kwê uuṅa taga dééṅ arrá ákísíṅ râlba. ²⁷Na Wúo alá káíṅ Kilmaṅâ dío lau idíṅ nás wúoṅ kuteyáṅ kwa sí s júmela na ila bá yéé ii alá Wúo kél. ²⁸Na kí kaluṅ si Wúo âl bá ótáṅá sí nyétíṅ Lótog jáwúrítí kila kwâ uuṅ âl yee sí kóyéli. ²⁹Kwa kila namáṅ Jánó Wúo in si arrí álán in kiṅi in ná kwé Dee álán dééṅ kwé Dee Báṅa soṅâ díó kwáṅ Tabu kawaṅi ³⁰Na kila asá yé in si arrí álán in kiṅi in ná dééṅ kwé dee námá yieṅa kaṅiṅa na kila alá yé taṅiṅa námá yé kéḡiṅa wáriṅ jáwí na kila alá yé wáriṅa jáwí námás kééṅ Galaṅa lés

nyawu. ³¹Wúoᵇ Joyiᵇí na kila Ótáᵇnǎ nyétíᵇn ai níᵇn kwa abá Wúos kégeᵇn si Sabatog si kaᵇn Kiyé ásaᵇn kiᵇa síᵇs Tabúᵇn keer ³²Wúo dééᵇn kwé Dee sí dog ás úriᵇí ba na maraᵇn namás ii kiᵇa sí kwa nyétíᵇn Júndí. ³³Yé kiᵇa gí Dééᵇn Kwé Dee íní na Yé máᵇn dog Ótá hò áiniᵇ baa kiyé áláᵇn kila kwa áᵇ Wúo jáᵇó áláᵇn Dalímeᵇnǎ íri jíᵇnǎ, ³⁴Na kíyé áláᵇn Yiᵇeᵇnǎ sí Janiᵇnǎ íri jíᵇnǎ Jáso duᵇnǎ ila YASŪ alá wayi na ila lé soᵇnǎ yeeᵇn sálás káwe ná Wúoᵇn Dónǎ Súru lé kee ná uu ná gís kiᵇa Duwa kelle. ³⁵Na kayi áisaᵇn kiᵇa sí kí Jáso Duᵇnǎ Joíᵇnǎ kerker piyá, Tansá wala gal Mine wala Rasie Wala gal Duur Wala gal Irre wala gal Arié wala gal Sarta taga kerker piyá gí sáᵇn , ³⁶In ná albá Wúoᵇn Doborᵇnǎ lé Rímeᵇn eᵇnǎ Idíᵇn uuᵇn kéreᵇn Wáyíᵇn Kúᵇnǎle kaᵇn . ³⁷Maraᵇn Kí kin údónǎ lé kí Kòs síᵇn komomol síᵇn kaᵇn ,Idíᵇn nás ká dééᵇn si arrá Tárasiᵇn si aluᵇn Ari ála ákeba áí sáᵇn kí dééᵇn joíᵇnǎs kerker piyá. ³⁸Walá dog Wayí kerker áí síᵇn piyá ba Walá Dog Jaiᵇn Taga kerker áisiᵇn piyá ba Walá dog Melega taga kerker áí síᵇn piyá ba wala ába kuri dog walá kuro dog kerker ápiyá ba. ³⁹Walá Ótá kila áᵇ kí soga Tabu kwá úndula Walá kuriᵇn kerker áᵇnǎs piyá ba walá kulgitiᵇn kerker áᵇnisiᵇn piyá ba Walá Jetéreᵇnǎ dog Yasú Joíᵇnǎ lé kerker áᵇí síᵇn piyá ba.

Magara 9

¹Wúo na kééᵇn kwa ká uu'ᵇn see á miᵇn ná ká jáasoduᵇno'ᵇn aᵇn, na ká pié á awba na dúíᵇn kilmá'ᵇn tiyyiᵇn-sís kuos tiyyáᵇnǎs tabu'ᵇn póitiya na in dog gís in paalíti ká pié ála á awba. ²Kaa kilmá-ii soᵇnǎ sondorog-ii na kilmá'ᵇn way ná aí-ii júndíba kúíᵇn bǎrᵇnǎ'ᵇn uu'ᵇn alá dúíᵇn níno na kewa'ᵇn uu'ᵇn ge. ³Díeᵇn uu'ᵇn ká kúdúíᵇn dorol dog wéeliᵇn-ii áláᵇn Wúo'ᵇn naála-lé aáᵇnǎ, ásaᵇn kí jáasoduᵇno kerel keᵇnǎ. ⁴Israíliᵇnǎ Wúo'ᵇn kwa gé. Yé yeeᵇnǎ-sí kééᵇn dogóla piá nás kééᵇn galaᵇnǎ paalí, Yé kíeᵇnǎs saarta kámmie ná dééᵇn dááli yeeᵇnǎ-sí íní, na yeeᵇn baᵇi see'ᵇn see'ᵇn si kaᵇn na yeeᵇn Wúo'ᵇn-sí jasiᵇn koomie. ⁵Yeeᵇn Híbroónǎ kiláíᵇn-sí atineᵇnǎ gé alá díeᵇn íri kóómóla na jáasoduᵇno alá kí duldí'ᵇn kwě'ᵇn jaluᵇn éᵇl díeᵇn órré'ᵇn kwa-lé-ii. Ka sá'ᵇn dog Wúo alá jetériᵇnǎ nyét dééᵇn dú kaᵇn kérék bi kérék yee mujje kaw. Ee, yáa. ⁶Ká in á ámiᵇnba Wúo'ᵇn jasiᵇn ása paariᵇno idíᵇn ná kwa nyét á geba nás Israíliᵇn atineᵇnǎ gé ná Israíliᵇnǎ seé'ᵇn seé'ᵇn geila alá Wúo'ᵇn kwa gé . ⁷Walá Birâim'ᵇn dogóla nyét á geba ná kééᵇn atineᵇnǎ seé'ᵇn see'ᵇn ge kila alá Wúo'ᵇn kwa gé. Marráᵇn, "Wúos Birâim-sís in jasa kí díᵇn kwá Isâ'ᵇn dorá níᵇn atineᵇnǎ jummo áisa ká waa áiláᵇn aní." ⁸In belé'ᵇn arrá in lóón, dogíla-sí alá kí daariᵇn hò keerili Wúo'ᵇn dogóla ás geba. Marráᵇn dogóla kila asá kí Wúo'ᵇn jasi'ᵇn dorá keerili-ii yeeᵇn-sí atineᵇnǎ see'ᵇn kwá kaᵇriᵇnéli. ⁹Idíᵇn ná Wúo'ᵇn jasi bá kí kin uuᵇn eᵇnǎ: "Kí ila tin tág áláᵇn bá áiᵇnǎ, na Sarra ásaᵇn bá kwě dee kee." ¹⁰Na in yé áiba déllíᵇn marráᵇn Ribêka-sís dog ari riᵇn eᵇnǎ ná kí dáíᵇn Wúo Isâ dogóla kaᵇriᵇni. ¹¹Marráᵇn áláᵇn ila kwě dee tog'ᵇn jaáᵇno nyéttin kí Wúo'ᵇn áre eᵇn, Wúo namás Ribêka-sí in kwá, "Ásaᵇn duó appá kwě ittí-sí táári piá." ¹²Yé in belé-sí miᵇn waar kwá ná yeeᵇnǎ-sí dog á kaᵇriᵇniᵇba" main ná yeeᵇn ari tóg dog tullé wala gal jitti á káweba, Na naa Wúo'ᵇn jaáᵇno namás kí dééᵇn áre tiᵇli, ná kila lóta tog dog-lé áiba alá yeeᵇn káwe. ¹³Ni ná alá Wúo'ᵇn domboreᵇnǎ toyya'ᵇn dió rimmeᵇn eᵇnǎ, ka-sí Yagûb'ᵇn gis riᵇn tullé-ii, marráᵇn Isaw'ᵇn riᵇn tullé áisiba." ¹⁴Na kí in níᵇn ay-ii níᵇn kwa? Wúo-lá darma sabba tog appá bétél? áilelá. ¹⁵Idíᵇn ná yé Mûsa-sí in-sí kwá, "Ká ásaᵇn ila duó'ᵇn íri urma aᵇn, asá ká wél ásaᵇn urma aᵇn na áisaᵇn ila duó'ᵇn uu ayíᵇn-ii alá ká wél áisaᵇn ayíᵇn-ii." ¹⁶Na naa Wúo duó-sí jáwᵇnellá wal á jáwᵇnel ba, in kí duldí'ᵇn kwě'ᵇn surma ás tiéᵇlba, walá kí duldí'ᵇn kwě'ᵇn tááriᵇnǎ soᵇnǎ ás tiᵇliᵇba, marráᵇn bás déllíᵇn kí Wúo'ᵇn urma tiéᵇl. ¹⁷Idíᵇn ná Wúos Maᵇsir'ᵇn ába kuri Poóra-sí in

kwă, "Ká jii ába kuri idîñ awí, ásán kí dîñ dorá kwa-sí kúñ kurro áwli-ii, na álán lóobi lóo-le daldí'ñ dió dúñ irí kómóla." ¹⁸Na naa Wúo id'ín-sí írí urma kee ál yé kôil ásán urma kee, na duó id-sí tabu puttó pii alá yé kôil álán piá. ¹⁹Ná Jí ká gí sîñ in jwă, "Kaanj ná yé kajñ-sí ná poiti? Idîñ ná yé tóorig dééñ árê'ñ arra á rááñaba?." ²⁰Ná kí see ila duó, Yé kie álán Wúo-sí in jawí ál Yé-ii ál jí tewa, álán injwă ná Yé-sí kii ná tewa, ná kanj náí Ká-sí jewa. ²¹Kí see aiiba ál ál tow-sí kí daalú kewe ná ása dog tow-sí táaríña sunjá káwe, nás táaríña kee. ²²Kii abás Wúo jáno ásán kie dééñ gabbin pááli ná yé bás kí sabbur sunjá kí korôta sunjá kie dééñ gabbin pááli alá Yés asílinpiá. ²³Kii Yé in sí piá álán dééñ gala'ñ káwíñ pii pááli kí dééñ urma'ñ dorá, asá yé kí sogá sunjá wala gal main waar asílin piá kééñ gala sogá tabu kwă-lé. ²⁴Namanj Kí aisá Yé tarí piá ála dog Yáñuda á kaaba marañ ála Jara kaan. ²⁵Niná álbá Yé kwă, Húsaya'ñ domobore-lé, Ká ásán kúñ tarí aa alá kúñ kwa á kajñba ná ásán in kwă dúñ kondo tog bir alá dúñ kondo á kéñába. ²⁶Ná in álán lóo bí lóo -lé een álbá yeen ááñe asá in ááñe bá kúñ kwa á banba, Yeen-sí básíñ Wúo'ñ sállá'ñ dogólá tarí káwe. ²⁷Aizáya komola Izarálíná'ñ uuñ: jagil Izarálíná'ñ dogólá ná in sunjá gé niná ñanyí róo'ñ arí básíñ dellín kila kópónol asá káye. ²⁸Idîñ ná Wúo ban gabbin asá suuru'ñ beta básíñ saa sunj kí kájála beto ná karág jawñí as keba. ²⁹Bá ye-ii alá Aizáya kwă, tóorig, abás Wúo Lonpii dellín tuga á bétíba ban in kééñ niná Saadóma ná Gamora'ñ Atinéña. ³⁰Ná Kí naa ai níñ kwă? Jara alá tóorig teyyá á kajñba dog álán teyyá kinj nás tiyyín koomíya. ³¹Marañ Izarali alá kí dáali'ñ dorá teeyá yé tujjín-lé péllé á paagoba. ³²Kaan aiiba? Idîñ ná tiyyín-sí seejñá á kéyéba marañ kí táarí. namá idîñ ná á paagolba. ³³Niná álbá rimmenj kéñá, "Jagil, Ká namá yeñas ela dítonj aa ila álán tugó ná káwyâl, marañ duó id ná yee-sí see tiél kurro áñ júnalba."

Magara 10

¹Kúñ bâñña arí ál dúñ kilmá kôil ná á Wúo-lé dawa ellet álanj Isrálíná-sí een bá ila-ii ásán mat yeen kopónol. ²Ílín ná ká yeená-sí taga núñj duño een, asá yeen kí see'ñ see Wúo'ñ írí kilmanj kajñ, marañ ila uu kí uu see kwanj ás tiilíba. ³Idîñ ná yeen kutuñol alá ila warig'ín arrá karûl alá Wúo-lé úndul, marañ namá uu id káwe álán díeñ warigín dítin'ín káwal na walá kienj suúrj Wúo'ñ warigginj-sí á kanníaba. ⁴Idîñ ná Jáasodunjo dáalí-sí jasa ásán duó bi duó warigín kee alá yee-sísee tiél. ⁵Jopónó'ñ domonj: Ílín ná Músa ila warig'ín rímmenj pii asá kí dáalí tiilí ná in belén, "Duó alá dáalí'ñ koranja-sí bagí pii díeñ uuñ bánj sállá-ii." ⁶Marañ arí idtialá Wúo'ñ domboreña toya warig'ín kí see jây'ín dorá belénj jí dîñj suur-sí álán á jínjoba, 'kiyé álán jaawíl jee?' (In namá dééñ arrá in lóónj ásán Jáasodunjo-sí suuru'ñ él); ⁷Walá dog in á jínjoba, ki-ii yé álán paya'ñ barú jee?'" (In namá dééñ arrá in lóónj ki-ii alá paya'ñ brú jee ná jáasodunjo-sí kuula'ñ dió baw nás írí él). ⁸Arí alá yé belén inni? "Wúo'ñ domonj dí kili kee yé dîñj uto na dí kiiilma kee." Na ila see jây'ín domonj-ii, ila asá kí káwlíti. ⁹Abás jí kí dîñj uto in jínnel ál Yásúya Lonpii na kí dîñj kilmá in see jéél na kí dîñj kilamá in see jéél ása Wúo yee kuula'ñ dió sállá piá, jí bá sîñ jopónó. ¹⁰Idîñ bá kí kilmá-ii alá duó see tiél na yee-sí bánj wárig karûl, na duó bá kí uto-ii nás tiinel na yé bá sîñ jopónó. ¹¹Wúo'ñ domboreña toya in belénj, "Duó bi duó abá yee see tiél kurro áñ júnalba." ¹²Na in belé alá duó bi duó dió kee idîñ ná Yaúda'ñ tâs kí Jára'ñ kergel já á keba. Wúo bá Lonpii tog ila-ii alá kwa nyétin-ii, Na yé kwa nyéti-sís bora pattá sonjá pii alá dê-lé

dawa kellel—ii. ¹³Niná alá Wúo'η domboreᅇa toya in beléᅇá duó bi duó ná Wúo—lé janyíᅇi'η dawa kellel ásáᅇn bá jópóᅇó. ¹⁴Marraᅇ yeeᅇ dē—lé dawa taga ay—ii níᅇ kelloᅇ ásáᅇn nyiíᅇí abá yeeᅇ see á kééliba? Na yeeᅇ ay—ii níᅇ see kéyal abá Wúo'η belé—sí kel á kámmiēba? Na yeeᅇ ay—ii níᅇ kel kámmiá abás Wúo'η belé tawrá ás kaᅇrūlba? ¹⁵Na Wúo'η belé ay—ii níᅇ tawrá kóro abá domoᅇkwā—sí áddeᅇn á káweba? Niná abá Wúo'η domboreᅇa toya—lé rímmeeᅇ eᅇa, "Domoᅇkwā'η átíniēᅇa ay—ii tullé na bírnyáge gāᅇl kila asá belé tullē—sí káwlítía!" ¹⁶Marraᅇ kwa nyét á gebanáᅇ belé tullē—síkiine. Isiah in beléᅇn, "Loᅇpii ki yé ná dáíᅇ Wúo'η belé—sí see tiēᅇl. Na naa see jāy kí Wúo'η belé'η kel jāᅇm úndul?" ¹⁷Na Wúo'η belé ná kí Jáás'η domoᅇ'íᅇn jāwli'η dorá úndul. ¹⁸Marraᅇ ká namá in iᅇó, "Bátla see—ii yeeᅇ ála Wúo'η belé ila—sí kel á kámmiēba? Bát bá kí see—ii kel á kámmiēba niná alá Wúo'η domboreᅇa toya beléᅇá díeeᅇn urú dāᅇᅇᅇn nyét—le paago kíeeᅇn beléᅇá sūuru'η arát paagul." ¹⁹Namá asi keer in iᅇo, "Israíᅇíᅇnā bála déeeᅇn arrá á kaᅇrūlba?" Ee, yeeᅇ deeeᅇn arrá kaᅇrūl Músa kí déeeᅇn dorol duó waar kuᅇo—ii nakí Wúo'η dáálí risiᅇn ná in belé'η ká kila kwa—sí níᅇ undí alá báruᅇnā á geba. Á ílāᅇn biᅇa—sí kilmaᅇa pukká â, na kí báruᅇnā'η ulliᅇ'íᅇn dorá á ílá'η biᅇa—sí kilmaᅇa tokké â." ²⁰Isaiah bá kí Wúo'η dáálí wāriᅇg téréb in beléᅇn, "Ka—sí kila kwa gīs kumé asá dúiᅇn joiᅇí'η ás kawleba. na kás kila kwa—síᅇs alᅇiᅇola alá dúiᅇᅇn á kíleliba." ²¹Marraᅇ Israíᅇíᅇnā'η eré namá in belé'η, "Ká kí sog nyét bá kúíᅇn koᅇa íri aᅇi ná kōᅇl á sáᅇn kíeeᅇn súuleᅇn keeeᅇn kila kwa aíᅇa kaa baᅇi á káweba na aísa kaa konsa kéérelí."

Magar 11

¹Wúos Isirálíᅇnā síᅇs uramas palí, Ila námá ii in iᅇo Wúo bála kéeeᅇn kwa sí errel, Ái lelelá ká ināᅇn dog kí dúiᅇn dorol dog Isirálíᅇnā duᅇo aaeᅇ Birámíᅇn Atine Bajamíᅇn Órréᅇn kwa lé aaeᅇ. ²Wúo kéeeᅇn kwa sí áá errel ba kila sí âᅇl yé míᅇn waar jāᅇó, Bí ás baluᅇn bá âᅇl Wúoᅇn Domboreᅇa Toya beléᅇá ila sanᅇal lé âᅇl Elíᅇa Wúo lé Dalíme piyá Isirálíᅇnā íri, ³Loᅇpii yeeᅇ kíiᅇn domoᅇn kwá sí kaᅇwᅇi naᅇn kíiᅇn Goboᅇnā lóᅇnā sí pera káwe bá ká Duó tog aaeᅇ nás áiy na dog kuwéli áilāᅇn kawee. ⁴Wúo yee kaa jāwí jāwí ká dúiᅇn suur síᅇs kwa Líriᅇnās Sabes íris aá alá Wúo Piyé duoᅇn sí baᅇi á kawe baa âᅇl Baal kaᅇriya. ⁵Bá ila Dorá Tog bírri na kila kwāᅇn díó alá Wúo jāᅇó bá kwa etāᅇa gé kila âᅇl Wúo jāᅇó nás káye. ⁶Na bás Déeeᅇn Jáᅇnos kí déeeᅇn si Tuliᅇn si tiyél na kila údóᅇnā lé áiy ba âᅇl yeeᅇn káwe, Ídiᅇn abás Wúoᅇn jāᅇnos kilas údóᅇnā lés alá yeeᅇn káwe liya déeeᅇn Tuliᅇn tuliᅇn see kuoᅇn áiy baa. ⁷Na na kaiy Isirálíᅇnā Arít ás kumbéᅇn baa alá yeeᅇn kwé liᅇi maᅇn bá kwa Etāᅇa díᅇnā kaiᅇn âᅇl Wúo jāᅇó nás kumé kwa kerᅇa namá kawriᅇᅇe álāᅇn Wúoᅇn belé sí kela kámíyal. ⁸Niná albá Wúoᅇn Domboriᅇa Toya lé Rímeeᅇn eᅇᅇa Wúo Kíeeᅇn Taᅇuᅇa na Kilmaᅇa lé ulla piyá ná kíeeᅇn Kúᅇi lóó á lawee baa na Kíeeᅇn Kíló uu kela á ame baa namaᅇn Ettē dog bás in dáᅇaᅇn si kaiᅇnā. ⁹Na Dawút namá in beléᅇn Díeeᅇn Súbu salāᅇn Kuyir na Zargan eeeᅇn ná Tíi na kasāᅇn Dítoᅇn eeeᅇn ná Tuᅇó ná káwúyíᅇ ¹⁰Kalāᅇn Kúᅇi díkó iᅇᅇi ná Lóó aᅇn kaᅇᅇiᅇa baa, Na kalāᅇn kéreᅇn kí Táriᅇnā Tokéᅇa Raal Doᅇᅇóré kéli. ¹¹Jarra kopooᅇol síᅇn liya námá in iᅇᅇo Isirálíᅇnā sí alá tuᅇul Déeeᅇn lá jāsiᅇo lé káyíe, Ái lelelá Ídiᅇn ná Údóᅇnā Jitiᅇa káwe Jopóᅇó Járaᅇa lés Tánnáᅇa álāᅇn díeeᅇn erre Kilmaᅇa pukká piyá. ¹²Abás kíeeᅇn kaᅇtiᅇa Dāᅇᅇᅇn síᅇs Borrás patás soᅇnās éᅇle na bás Díeeᅇn Jopóᅇós Jára síᅇs Bora patás éᅇle na yeeᅇn Dorra patá níᅇn síᅇn kela ila Tin lé abá Isirálíᅇnā díó kaiᅇi. ¹³Ká na Jára biᅇa sí gīs írsiᅇn Ídiᅇn ná ká Járrāᅇn Kuréme aaeᅇ, Ká dúiᅇn Wúoᅇn si Táriᅇn íri Doᅇᅇóréᅇs indéᅇᅇᅇn. ¹⁴Na in si aᅇigel álāᅇn Dúíᅇn Órréᅇn kwa sí undí álāᅇn si mat taga kilmaᅇn puᅇkiᅇn eeeᅇn álāᅇn mat sii díᅇnas síᅇs

oppó. ¹⁵Ídín abá nín Yeeḡa sí Wúo úríḡí Kuldín nyét Daldín dió básín nyét kí Wúoḡ sḡn Súúlen kíḡi na liya ai nín eeḡ abás Wúo yee síḡ Tinna Ila bá táḡiḡ in lón in âl Wayi tólá Jainḡ lé káíḡe. ¹⁶Abás darís diwô díi síḡ teyá káwe kí ila dorá indálaḡ ila Darí bá sḡn ny;et Teyá eeḡ na abás Wúo síḡ Tawrá kawíe indálaḡ ila Darí bá sḡn nyét teyá eeḡ ¹⁷Abá Dárinḡ Zatúnín Kelḡaḡa díḡa dúyíḡi ná búyíe, Jí bá in jaluḡ niná Zatúnín Hamílín Delḡán ,Asá kéle nás Zatún Dárinḡ lés Tómeḡ si káwe ná kí kelḡa keeḡa Arrá Dínḡ lé Nímeḡ indel ¹⁸Kelḡeḡa Duiḡólá sí Donḡóré asi jindel baa.Na abás Donḡóréḡ Jindel bá awú nás in jaluḡ asá Dínḡ síḡ jányíḡi,Maranḡ ala Dínḡi nás Ji nyíḡi. ¹⁹Maranḡ Jí álán bá in juwa kelḡaḡa idín duyíḡi álán si ká Túmeḡ si eeḡ . ²⁰In Belé see ii,Yeeḡ ilán duyíḡi ná búyíḡi asá see jáyí ás kaiḡi baa maranḡ Dínḡ ná see jéél Dogóré asi jeḡba maranḡ awú ná ḡí Kalití. ²¹Wúo Yawúda sí ísteḡ ás piyá baa Ídín ná yeeḡ kelḡaḡa Síḡe na walá dog Ji sí ísteḡ áí sḡn piyá baa ²²Awú ná awáyíḡ uu lé na Wúoḡ Aḡiḡ lé bâl jawríḡi Yé kila kwánḡ erre asân ni âl káyíḡi maranḡ ásán dínḡ uu awáyí eeḡ abás Jí jayíḡ ná jí déeḡ awalé Jáwú maranḡ abá déeḡ awáyí lé á jáwú baa bá ḡí kure. ²³Na abá Yeeḡ díeḡ see jáyíḡ waḡiḡ lés ás kúyíḡi yâba bá sḡn díeḡ lóo Toyi lé Tómeḡ káwa lóo alá yeeḡ déle kaiḡi Ídín ná sḡn Wúo bá sí asi keeḡ Taga Tómeḡ piyá . ²⁴Ídín ná abá ḡí Ji Zatúnín Kurú Hamilḡ lé ḡí kándé na kéle ná ḡí Zatúnín kurú lés Tómeḡ káwe na uu ila lainḡ Jainḡ lé ákee baa na yeeḡ alá sírá ge ai nán asila gé na ai nín si Tómeḡ si iḡḡi alá díeḡ Dárinḡ Zatúnín kurú ii asá Tómeḡ si aindel. ²⁵wúoḡ urma kwa nyéḡiḡ íri ,Kúíḡ Bárnḡa íne búḡúḡ uuḡ see kee ná ká weel ásán baluḡ idín ná ila uu áá ḡí júndí baa ásán bári bí ai saa riyá baḡ ,Na ila Isirálinḡ Tabúnḡ pḡḡiḡi an ila indálaḡ déeḡ lóo âḡ awú baa maranḡ bánḡ délinḡ kee nama nín Járránḡ tin páḡo. ²⁶Na in bá yéi álán si Isirálinḡa kéges koponol,In ná alá Wúoḡ Domboreḡa Toy ii lé Rímeḡ eḡa ,Jopó duḡo álán Zoon kóro ná élla ná Yagúbínḡ Atine ḡâ Tagiḡiḡ waḡiḡ nyét túḡa jáwí. ²⁷Na ká kégeḡ sḡn Dúinḡ Sáḡta in síḡ kám,Abás ká kíeḡ si Katíḡas ásó. ²⁸Ídín ná Isirálinḡa Wúoḡ belé tulê sí kawriḡiḡi namá Wúoḡ Gárima kíḡi.Díeḡ uuḡ bí Járra ásán lóo baḡ . ²⁹Maranḡ Wúoḡ Jáḡô uuḡ yeeḡ sí kíeḡ jáḡô uuḡ Wúo soḡá kóní. ³⁰Ídín ná Wúo kéeḡ Dola kwa sí ájávúlinḡ tiba na dog kila kwa sí á errel baa âl yé jáḡó,In ná asá bí Wúo sí baḡi ábâ baa maranḡ na asá bí Wúoḡ si urmas bomé. ³¹Indálaḡ dog Isirálinḡa Wúo sí baḡi ákáwe baa na kila Dorá táḡ bá yéi nás Wúo síḡ urmas palí . ³²Ídín ná kwa nyét Wúo sí baḡi ákáwe ba na namá ilán ii ná yé yeeḡ sí in tiyél inná Túmnánḡa.maranḡ yé nyéḡiḡ in sí idín piyá. ³³Wúoḡ Bujé Wúoḡ Kawajinḡ aiy appâ ii na déeḡ Riḡḡ an Jíwiḡ aiy kulḡúté gee,Kiyé ásán Taga kéeḡ Járiḡâ arrá ránḡ kí yé áisán kíḡa kéeḡ atíniḡâ arrá ránḡ ,³⁴Ki yé asá Wúoḡ Tabúnḡ adis looḡ, Ki yé álán taga yee uuḡ see inní. ³⁵Ki yé álán Taga ye sí arri inní álán naa yé jáwí . ³⁶Ídín ná bá Óḡá bá kí déeḡ Dorá iḡḡi.Óḡá nyét bá kí déeḡ Dorá kaiḡi naḡ déeḡ kaiḡi awú ná Galaḡ Wúoḡ gee nama nín kaiḡi Eyâ.

Magara 12

¹Ná naa Kúíḡ bárnḡa ká kí Wúo'ḡ uruma'ḡ dorá-ii, kíeḡ sūrḡa Wúo-sí baní niná gobbó sállá ná teyyá-ii alá Wúo-sí kilma simmó pii in baḡi see kwanḡi álán tawar bawí . ²Kíeḡ sūrḡa-sí ás biḡoba álán in beḡ niná in daldínḡi kwa,Maranḡ ăw náis Wúo kíeḡ kilmaḡa jḡḡo ná kíeḡ tabuḡ jḡḡo ás tog, ila álán bá taga barri biges Wúo'ḡ ari kaa-ii ilán arra'ḡ tullín kilma'ḡ simmîḡ ná arri kololí ³Ná kí Wúo;ḡ tullín dorá ila ká iní ká duó bi duó-sí in kámiḡ álán díḡiḡ suur'ḡḡ uu ila suḡḡáirí á jawríḡiba áí lá Wúo iní ala in loḡ álán jawríḡi ná álán díḡiḡ suur'ḡḡ uu-lé duó ádi jaan ná

4. Alán suur-sí seejã'ň temin írí jawríti ai lá Wúo iní . 5. Niná asá kí kwa nyét sŭrňa kaň ná kí aríňa suňňá kewe ná in aríňa nyét tááriňa kerker-sí kaň ná píe. 6. In deloň dog barbar kí kwa suňňá kaň maraň Jáásodũňo bá kwa nyét suur tog kaň ná duó bi duó bá ila suur'ňi ari-ii . 7. Ná kí kwa nyét-sí dola kerker kaň ai lá kí tullíň dorá kaní ná ăw nás táári áa, Naa á báí Wúo kuro iní sŭrenň kí seejã suňňá jirsĩňo in dála ai lá Wúo iní. 8. Ná bás díeň dolol kwa-sí táári pii bás táári jaa , Ná díeň kilanji ásán kwa-sí guud jawlíti bás guud tullé jawlíti. 9. Ná díeň dolol ila-ii ásán kuro janíti bás kí see janyĩňi , Ná bá díň ila-ii alán kwa-sí janní bá kí kilma'ň pattĩň janí, Ná bá Wúo-ii tabũň jawí'ň kuro iní ila táála-sí bá puttó jã, Ná bá-ii dól in lá kaní ásán kwa-sí urmiň jawítí bás kí urma jawlí. 10. Joiňi inloň alán suur básí. ari it-sí bawríňi alá jítĩ ná ari-sí puttóň baiň alá tullé-ii. 11. Bí Jáásodũňo'ň karĩjulokwa sŭrňa-sí in boiňi niná bãrňa ná sŭrňa-sí bađi ila-lé suňňá baní ăl bi bóel alán Biňa kaní 12. táári suňňá báa ásida á beňba, Loňpii-sís táári kí zindieba ná kí kien kilmanas nyét báa. 13. Bundí náí díeň jãgo kereg kí kilma'ň simmĩň tãyel ná ăw kien díróňa-lé birmel ná ăw nás kí tina nyét bũmel. 14. ăw nás kien lotá kí kien bãrňa ná Jáásodũňo'ň karĩjulokwa gé sarígeň búndel yeň-sís kien toňa bitĩriňit ába dorá kwă gé. 15. Wúo-sí biilel ásán kila kwa-sí bora patta piá ái la Biňa-sí teltilĩň káwe, Ee Ye-sí bilel ásán yeň-sí bora patta piá ná yeň-sí nálen abáwba. 16. Ná náí kí kila kwanjí kí kilmanja simmó ge, Ná dog kí kila kwanjí bomola ăl koome. 17. ăw ná kwanjí nyét tullé baň ná doggore as búndel maraň sí kí kila kwanjí birsĩđ alá dũu ge. Ná kien tabũňa-lé in á bawritiba ăl kwa-lé suňňá riya baň. 18. Jítĩ-sí kí jítĩ á bawítiba. Báa-lé bá ari alá baw alán duó bi duó in liw ăl tullé-ii . 19. Ari it-sí báa ăl taga indel , ná ăw nás kí kwa nyéttiň tullé baň. 20. Ná kipéňa suur á bábũňba kondonja, Maraň kila Wúo-sís bundí. Idĩň in rimmenň eňa," Kipéňa ăl kúň ge , alán Ká ábu Loňpii in nálan kwă". 21. Maraň ába díň gárim durí bá ari dig janí ná amí ná abá gal burí bás koro janí ná baa ná abá in-sí jaa baň ye utú'ň kasa tabũň juilel. 22. Bundí ba alán jítĩ kalí iní maraň jítĩ-sí kí tullé kalí baní.

Magara 13

1. Duó bi duó ăw ná Barú'ň kuro kwa-sí bađi pii, idĩň kuro kwa kerňa á kaňba ăl Wúo jaa, ná kila alá kaň bá kila gé ăl Wúo jaa . 2. Na naa Duó abá kin kuro duon-sí írel ăl Wúo jaa na in kwa básĩň sŭrňa jansá kélal . 3. Idĩň ná kuro kwa-sí innalanba alán kila kwa kalí kawe ăl útónja tulléňá káwe, Maraň in loň alán kila kwa kalí káwe ăl útónja jítĩňa káwe. jí jóela alán kalí ájwaba alá kuro duon-ii ? bá ariť jaa alá tullé-ii ná Yé básĩň mujé piá. 4. Idĩň ná kuro duon Wúo'ň táári duonji alán gĩs útónja tulléňá piá. Maraň abá útónja jítĩňa jaa bá yee kalí yá idĩň kuro ila alán gĩ taltilĩň seenja gé. Yé Wúo'ň táári duonji ná ila duó-sí tatilĩň pii ásán in páálí Wúo kilma ai-ii tokké ila kwanjí írí ăl útónja jítĩňá káwe. 5. Ná uu'ň ăw Wúo-sí bađi jaa ilán alán gé Wúo'ň kilma'ň tikkĩň á bulóba. 6. Namá iláň uu'ň ná Bí tiginieňa baw rítí. Ná kuro kwa Wúo-sí táári káwe ná díeň alán in ari'ň oro káwé. 7. kila kíwó-sí nyét baa asá béyá ná kien diginieňa-sí nyét baa. Ná óttá'ň diginieňa-sí nyét baa ăl in loň alán baa kila kwa-sí bađi baa ăl in loň alán baa ná kila kwa-sí bađi bawlí ăl in loň ásán bawlí . 8. Kwa-lé kíwó ás bélba Maraň sŭrňa boiňi. Idĩň ná duó ăl kwa-sí kóel bá útónja nyét ila-sí bađi piá ăl dáálí kóel. 9. Ná dáálí in beléň ájilĩň á jaaba ná Duó á jawba kamĩň á jaaba, Kilmá kurá ái eňba na dorá keer kee ná kawe bá díň đakkí-sí in jóiňi niná díň suur-sí. 10. Joiňi díň đakkí-sí ari asá piiba idĩň ná joiňi dáálĩň tabũň jũumi. 11. Ná alán in sí baw

idîñ ná bí ása balon tin ãl paaago ásán sógá bálínóla idîñ ná sog ãl paago ásán kí kópónjo ðakki–sí piá, nás ila–lé sunjá ðakki ála Kí ðábu see keyé. ¹²Ná luul kakki–sí piá ásán agéñi ná too ðakki–sí piá, Naa uuñ áa álán lóo ðikkó táárina–lé kára kawñi ná lóo teyyá'ñ bariña kabuñ . ¹³Áw ná útóná–sí terere káa niná kwa ãl lóo tog kañ, Ná namieña'ñ subuña ná koro'ñ jâm sunjá ila–sí kundín ná musinín ná pajara–sí kundí ná gulda ná kilma'ñ kukkín–sí kundí . ¹⁴Marañ Lonpii Jáásoduño'ñ kíñi.ná tabuñ in á bawritiba suur'ín kilmaña'ñ teleñ–sí aisín piis baa.

Magara 14

¹Ila Duó–sí bitire ãl seejã–lé nyónké–ii, Ná kíeñ beléña suur á íríníyalba . ²Duó díg gín seejã jundí na ari bi ari aam, Marañ duó keer ãl dééñ seejã nyónke–ii bá dellín daiña aam. ³Duó ãl ari bi ari amm nuñi as jábba ná duó ãl ari bi ari–sí á amba dog nuñi as jábba. Na duó ãl ari bi ari–sí aam ila duó as betba ãl ari bi ari–sí á âmba idîñ nás yé–sí Wúo ðina. ⁴Jí kii jañ namañ–sí duó keer'ín táárina ðuon–sí jandel, dééñ siiti ásán arrí ila tááriduon ari tullé–ii ná pii wala jiti? Ná Lonpii'ñ tááriduon bãñ táári tullé piá ilân nás Lonpii ye–sí nyitti álán táári tullé piá. ⁵Duó díg sog dig–sí bára–lé sunjá tagít ðiyal ná Duó keer ná sog bi sog arrá ðiyal, Duó bi duó bá ãw nás dééñ tabu'ñ jurú tarasín jigé. ⁶Duó ila ãl soog dig–sí sunjá tagít ðiyal Jí bá Lonpii'ñ ðiyal, Ná ila duó ãl namie bá dog Lonpii'ñ uu'ñ aam iliân nás yé Wúo–sí assó beléñ. Ná ila Duó ãl namie'ñ jisira pii bá Lonpii'ñ uu'ñ pii, Ná Yé dog–sí Wúo–sí assó beléñ. ⁷Ilán ná Duó á keba ná dééñ suur'ín uu'ñ kee wala duó ákeba ãl dééñ suur' íñ waitél . ⁸Abá kañi ila bás Lonpii–sí nás kañi ná abá kusa bás Lonpii–sí nás kusa . ⁹Namá in lon abá sálláña wala kusa bás Lonpii'ñ kañ inni Jáásoduon nañ–sí sálla eña álán sálláña ná waitolan Lonpii arra. ¹⁰Naná Jí ãl dellín daiña jaam kañi nás ðieñ bára–sí jandel? idîñ kwa nyét Wúo'ñ kutín jansá kerel . ¹¹Idîñ ná Wúo'ñ in rimmeñ eña , "Lonpii in beléñ ká kí see'ñ see inná ãl ká sállá kañ duó bi duó bá gísín kí kurñá tabuñ oon ná duó bi duó bãñ see tñ ãl ká Lonpii kañ. ¹²Ila dáñ ðío duó bi duó básán Wúo kilalótá'ñ aldí piá ãl yé dééñ jaiñ–lé piá. ¹³Ná áw nás súrná–sí ás jandelba, Marañ bá áw ná ari tog bir as káribá álán á undíba ná Jáásoduon'ñ kari julóduon keer–sí á kundíba álán katieña piá ¹⁴Ká kálon–sí nañ–sí Lonpii Jáásoduño–lé in kábíti ari ála á keba ná kí dééñ dorol rúbba–ii marañ bá duó dig ari dig–sí in tiyal ãl rúbba dee–lé bá rúbba–ii . ¹⁵Bá ðieñ bára–sí ila ari ãl jí jaam ye–sí kilmá sondorôn piá lia ãl ari ãl jí jaw joini–lé ála aiiba . ila namie ãl jí á junbíba álán ila duó–sí jiti piá ãl Jáásoduño–lé kee. ná Jáásoduño dééñ uuñ waí ¹⁶Á jundíba ari alá Jí ðíñ tabu'ñ jawriti ásán kona jitiñ kannía. ¹⁷Idîñ ná Wúo'ñ kuriñ jâm ná jaban aiiba, marañ útóna kilán alá tagí gé niná waríñ ná áapeñ ná kilmá'ñ simmín alá kuo teyyáña iníya . ¹⁸Ilián abás duó Jáásoduño kí in dorá táári pii bá Wúo–sí kilma simmó pii nañ–sí kwa yé–sí kíneli. ¹⁹Ná áw ná kí kuro ari it–sí áa aisa Wúo–lé péegel ná kása dáñ ðío duó bi duó nyitti nás dééñ seejã kakkiré pii. ²⁰Namie'ñ uuñ Wúo'ñ táári–sí jiti á jaaba.Lótá nyét teyyé gé marañ koroní álán ðieñ namie uu'ñ duó–sí jundí ná katieña–lé poy. ²¹Ari tullé álán jaa bá ila–ii álán Mimon ná koró'ñ jáam–lé tuga jawñi, wala ari'ñ keer' íñ jalé ãl seejã ðuño keer–sí jundí álán katieña–lé poy . ²²Naná puttâ–ii jã ari bi ari ãl jí seejel ðíñ tasa kí Wúo'ñ. Duó asá bora patta káwe duó it asá in á tímélba ãl janiyáni alá ila iri pii alá yé seetiyl alá see. ²³Marañ ábas duó ari gíla pii alá yé aam Wúo bañ yé jani íri jábi ila ari'ñ ãl yé aam idîñ ná dééñ táári kí seejã ás tiyelba ná ari bi ari nás kí seejã á tiyelba bá katieña–lé

Magara 15

¹Kí ila seej̄ã-lé kakkíre kaan in loŋ álán ila kwa-sí ála seej̄ã-lé nyónke gé álán sí kányínti ná kíeŋ nyúkíná-sí kirmel ná álán dellín áiiba álán káin kilmaŋa-sí áiiba. ²Namaŋ ǎw ná kwa nyét káin ámpára seej̄akwa-sí kilmaŋa simmó káa ná díe-lé tullé-ii álán yeeŋ-sí seej̄ã-lé kakkíre piá ³Íd̄in ná Jáásodunjo dog déeŋ suur-sí kilma simmó á piába, Namaŋ innálŋ Domoboreŋa toya-lé in rimmeŋ in̄i, ŋanyíŋa ai lá j̄ii kányíŋol bá dúin iri poya. ⁴Íd̄in ná ǎri bi ǎri alá Wúo'ŋ Toya-lé rimmeŋ bá in rimmeŋ ássin̄ yeeŋ ḡuud páali ná j̄irmon̄ dorá ná kí kuro'ŋ janyíŋi iláin̄ dorá Wúo'ŋ domoboreŋa toyya iní ai lá jaigo iní. ⁵Kaí alán Wúo in j̄irmon̄ ná kuro'ŋ janyí álán suur asi tōg baiŋ in dalá ála Jáásodunjo'ŋ mitili-sí karí bulú . ⁶Ná ásán Bí kí kilma ná uto tog dáin̄ Lonpii Jáásodunjo'ŋ Wúo-sí muje baa . ⁷Jáásodunjo Yahúda ná Jára'ŋ jaigo, Ná na s̄rŋas bitir̄inti niná aisába Biŋa-sí Jáásodunjo dire ásán Wúo-sí galaŋa béla . ⁸Íd̄in nás ká Biŋa-sí in kámin̄ Jáásodunjo kwan̄ táári dunjo ǎl kande ásán in páali Wúo ǎl seej̄ã-ii ásán bá in jabí jasiŋa ǎl alá kíeŋ Wuoŋa-sí kanniyeǎl seeŋa ge . ⁹Na ásán mat Jara Wúo-sí déeŋ urmaŋ uu'ŋ mujé káwe, Niná alá Wuo'ŋ toyya-lé rimmeŋ eŋa ká aisín̄ muje kaa jara'ŋ dió ká aisín̄ lalilaŋa nás kíŋkona-sí mujé áa . ¹⁰Na dog in beléŋ Bí jara kí Wúo'ŋ kwan̄ kilmaŋa gí arra simmó in̄i. ¹¹Ná dog in beléŋ bí jara nyét Lonpii-sis mujé báa ná lilaŋa ḡis báa áilaŋ kilmaŋa arra simmó in̄i. ¹²Ná dog Izaiya in beléŋ Jesa'ŋ atine álán loŋóla ná Yé álán ná jara'ŋ Kuri eeŋ, ná Jara álán díeŋ jagó déeŋ iri aye. ¹³Aii sín̄ Wúo asá jagó dee-lé t̄yal biŋa-sí kí kilma'ŋ simmin̄ suŋhá ná áapeŋ piis piá díeŋ seej̄ai uu'ŋ asá dee-lé baiŋ ná ásán kí kuo Teyyaŋa kuro Jago sírin̄in̄ been̄ ¹⁴Kúin̄ báŋŋa! "Ká kí dúin̄ dorol suur-sis díeŋ ere in íge Kíeŋ korola asá kí tulléŋa piis beŋa kíwí-sí nyét báin̄ Bí kuro it sí baiŋ ásán s̄rŋa-sí ḡuud bawlí. ¹⁵Maran̄ Ká in domon̄-lé ila ǎri'ŋ uuŋ suŋhá war̄ig eŋa ai álán bíŋa úgó, Ká ila tullín̄ uu'ŋ eŋa ná war̄ig tereb eŋa ila ká Wúo iní . ¹⁶Alá Jáásodunjo táaridunjo jawe álán Jara dunjo táári aa Ká táári in kaw in p̄agi asá kwa-sí belé tullé risin̄ ila alá Wúo-lé álán mat Jara ila gobbo asá Wúo tinel ila asá kuo Teyya írel. ¹⁷Naná Jáásodunjo-lé síbbe aiŋi ásán dúin̄ Wúo'ŋ táári-lé don̄góre indélin̄. ¹⁸Ká á níba álán ǎri tog dog irsiŋo iláin̄ paál ǎl dúin̄ Jáásodunjo kí dúin̄ dorá piá ila alá jundí álán Jara ná Wúo-sí bagí káwe. ¹⁹Jáásodunjo in uu kí beléŋa ná táariŋa ná kí ósoma kuro'ŋ ná útóna pirjeŋa ná Wúo'ŋ kuo'ŋ dorá piá. Main̄ J̄urusalm namaŋ in joo ná ila ruōŋ jaago Ká Jáásodunjo'ŋ belé tullé-lé tawar tárasin̄-sí aa ²⁰Namá yé-ii ná ká dúin̄ ǎréle in áa ásán kwa-sí belé tullé kawli lóó it asá kwa Jáásodunjo ás kal̄in̄ba álán duó keer' in̄ ebéde'ŋ iri á kutúmóba. ²¹Maran̄ niná ǎl Wúo'ŋ domoboreŋa toya-lé rimmeŋ eŋa kwa ása déeŋ' in̄ á aaneba álán kaḡila na kwa alá kelámmieba álán déeŋ arra kurul. ²²Namá in̄in̄i ná asiŋa suŋhá otóyŋo álán díe-lé êl. ²³Maran̄ naa asá Ká in̄ Ákuroŋa kúin̄ táariŋa ila nyétin̄ ágé ná main̄ kí Ayéŋa suŋhá wóeli álán díe-lé oo. ²⁴Ká in sí áriti álán innaŋ asá kí díeŋ Akuro'ŋ dió andel álán Sipaniá oo Ká in si aigel álán gí biŋa aḡil ná aisín̄ Bí bányin̄i ná kila oo iláin̄ aisín̄ díeŋ rápin̄i kí tin̄ ittirig kilma simmó piá. ²⁵Maran̄ ká ná J̄urusalm aní ásán Wúo'ŋ kwa alá hila kaiŋ janyíŋi él. ²⁶Íd̄in̄ ná Masig kwa alá Masadónia ná Akáya kaiŋ bat-sí surmá-ii álán kwa pugurana Wúo'ŋ kwan̄ dió-sí kányiŋa ǎl J̄urusalm kaiŋ Yeeŋ-sí kilma simmó kéná álán ila uu-sí káwe . ²⁷Ná kí see'ŋ see ila díeŋ táala á ásán kwa-sí kányin̄ial, iláin̄ abá Jara kéle kíeŋ Wúo'ŋ kuo'ŋ bora patta-sí arra sariga ge, Ná bá in loŋ dog ásán Wúo'ŋ kwa-sí kí lóta kányin̄ial ²⁸Abás in táári-sí ágé ná kwa-sí in suŋgóna nyét dóna aá ila asá yeeŋ-sí karul, alá dorá ná Sipaniya ánni álán díe-lé ányó náí kaḡil . ²⁹Ná abá díe-lé yiyo ban̄ Jáásodunjo'ŋ bora patta komolmol k̄umbo . ³⁰Báŋŋa ká igit̄in̄i kí dáin̄ Lonpii Jáásodunjo'ŋ dorá ná jonin̄i dorá iláin̄ ai lá kuo Teyyaŋa inná

ásán dui-lé banyĩni dáin Lonpii-sí kũum ná Ká-si gĩs bũum .³¹Bũum gĩs álán gĩ Judiya'ñ seejã warĩg kwa-lé eréña á búlalba ásán Wúo'ñ kwa ila alá J̄rusalm k̄añ dúin Wúo'ñ táári-si kinal .³²Ná álán Ká mat kí Wúo'ñ áre díe-lé kí kilma'ñ simmĩñ oo náí kí Biña áápiñ kuro arra ereñol. ³³Alán áápiñ Wúo k̄ie kwa nyét bañ. Eeyá

Magara 16

¹Ká, biña dáin Niw pobe'ñ alá Kansuriya M̄sig-lé Sanunduri. ²Ká ilégi álán sí Lonpii bitiré niná ãl bañ Wúo'ñ kwa-lé ná banyĩ gĩs janyi it ãl yé dee-lé koini, idĩñ ná Yé kwa sunjã-lé janyĩni namañ dúl-lé . ³Peresel-sí na Awela-sis doñá baní kúin ãmpara táarikwa asá Jáasodũño-sí táári káwe.⁴Yeeñ k̄ieñ kuĩña wai-les kásareñés dúin uu'ñ Ká añ nás yeeñ-sí assó assó kámiñ, marañ Jara'ñ M̄sig nyéttiñ yeeñ-sis assó assó kámiña . ⁵Peresla ná Akolo'ñ tón gĩs kila M̄sig' ññ kwa-sis doñá baní ná dúin kondo Epántós-sis dóña baní ãl Asíya'ñ kwan dió nyét Jáasodũño wara seetio. ⁶Moo-sí gĩs doñá baní aisá Biña-sí táári tokké la piá. ⁷Kúin alá Andoroníkás ná Juniyas-sí gĩs doñá baní alá k̄ie arra Tumná kãña. Ná kurémaña'ñ tasa-lé kwa nyét -sí kalña, Ná yeeñ Jáasodũño'ñ kar̄ijulokwã dúin waar aññ. ⁸Âmpiliyat-sis doñá baní Duó ãl ye-sí Lonpii-lé wóel. ⁹Urbana-sí doñá dáin ãmpara táaridũño Jáasodũño-é, ná dog Sitakos-sis doñá baní. ¹⁰App̄ilos-sis doñá baní Duó ãl déeñ jonñi déeñ arra kuro Jáasodũño-lé. Kila kwa-sí gĩs doñá baní alá Irsobulus'ññ ton k̄aññ. ¹¹Dúin aála Hiradus-sí gĩs baní ná Jáasodũño'ñ kar̄ijulokwa-sí ãl Nirkos'ññ ton'ññ kwa gé Lonpii-lé. ¹²Tirpolana ná Tirplas-sí doñá baní kwa asá Lonpii-sí táári tokké káwe ná dog gĩs Pirisis kondo-sis doñá baní Duó asá Lonpii-sí táári tokké saw piá. ¹³Robos-sis doñá baní duó ãl Lonpii jánó álán dellĩñ déeñi ná dáin Íya-sis doñá baní, déeñ Íya ká dog ais in kera niná dúin Íya. ¹⁴Asínatakas ná Pilegon ná Harminos ná Patarobas ná Hermas doñá baní ná Jáasodũño'ñ kar̄ijulokwa ãl k̄ieñ k̄aññ. ¹⁵Pílologas ná Julías ná Nirsas ná Déeñ Niw-sis ná Olympas-sis doñá na baní ná Wúo'ñ kwa nyét ãl k̄ieñ arra k̄aññ. ¹⁶Sũrña-sí kí kilma'ñ T̄yyi'ñ doñá baní Jáasodũño'ñ M̄sig kwa nyét biña doñá kanía . ¹⁷¹⁸Ká biña gĩ igiti kúin b̄arñan ásán kila kwa-sí niñi benel alá kwa-sí undi ná kan̄gárĩña, ná kwa-sí kuganá seejã-lé kúreli námái Biña-sí kundie nás kila ãwsa-sí konsa berel ása biwi. díe-le kar̄iña belo. 18 Idĩñ ná kwa kila táarĩña kinnĩñ káwe déeñ Lonpii-sí táári ás káweba . Marañ bá k̄ieñ kidonja'ñ oro káwe ná kí jirsino simmó kwa pattaña-sí tabũña kámie. ¹⁹Duó bi duó díeñ baññ kelámí ná Ká bat gĩ díeñ iri kilma saa simmô, Marañ ká biña gĩ wóel álán ari tullé ere riya been ná ittiñ kudĩña pattaña been .²⁰Ná áápiñ Wúo bañk̄ieñ duu árit appã koní ná dáin Lonpii Jáasodũño'ñ tullĩñ ná k̄ieñ b̄añi ²¹Ná Timos dúin ãmpara dog gĩ biña doñá inni , Kúin ála Josos ná Lokás ná Sosopara dog gĩ Biña doñá kannía. ²²Ká Tertos asá Pául-sí domoñ rim-lé káw riti Lonpii-lé gĩ doñá kanni . ²³Dúin jitiredũño Gayas duó alá M̄sig kwa nyét déeñ ton kisiña dog gĩ doñá ini. ²⁴Ná Ereastas duó deem' ññ gubul tiãyel ná Jartas dog gĩ doñá kaniya. ²⁵Yé taga gĩ jundí ná díeñ seejã-lé puttó berel kí kila belé tullé'ñ dorá ãl ká Jáasodũño'ñ irsiñ ná kí tawar jawĩñ dorá asá waar kí ayeña sunjã julĩña . ²⁶Ná babára nás ila butu see kwan-sí tawar káwiye kí domoñkwan rimmen dorá ná kí Wúo l̄uut'ññ nurgu'ñ dorá kundie ná Barũña nyét kiwi álán kwa nyét see kiel ná bañi káwa. ²⁷Âw ila Wúo dellĩñ ãl déeñ díttiñ riya-ii galaña kí Jáasodũño'ñ dorá kéeñ gé namañ niñ kee Eeye.